

Det gode børneliv

Alle børn skal have mulighed for et liv, hvor man hører til, bliver set og kan drømme stort. Et godt børneliv er kendetegnet ved gode fællesskaber, hvor børn både oplever tryghed, venskaber og nysgerrighed på verden

Fællesskaber er afgørende for børns trivsel. Når børn møder hinanden i skolegården, fritidsklubben, spejderhytten eller i familien, skal børn mærke, at man har en plads, og at man kan bidrage med noget værdifuldt. Ingen børn skal stå udenfor eller opleve, kun at være gode nok, hvis man præsterer til perfekt. Børn skal ikke kun opleve fællesskab og tryghed – det er også vigtigt at vokse op med tro på egne evner og mod på livet. Det betyder, at børn skal mødes med positive krav og forventninger, så mestring og succes kan mærkes, og så det bliver tydeligt, at alle kan bidrage og gøre en forskel. Når børn får alderssvarende ansvar i støttende, trygge rammer og mulighed for at tage initiativ og ansvar for både sig selv og fællesskabet, udvikles både selvstændighed og handlekraft.

Det gode børneliv handler ikke om at passe ind i snævre kasser. Det handler om at være en del af meningsfulde fællesskaber, hvor forskelligheder er en styrke, og hvor alle kan udvikle sig og finde mod til livet. Vores samfund bør tage ansvar for, at alle børn – uanset baggrund eller livssituation – kender egne rettigheder og mødes af fællesskaber, der giver plads til både leg, læring og udvikling.

Dannelse – mod til livet

I det gode børneliv skal barnet have plads og rum til at lære sig selv, andre og verden at kende. Det er vigtigt, at der er plads til flyvehøjde og fantasi i børnelivet. Samtidig er det en vigtig del af børnelivet at lære at indgå i fællesskaber, hvor det ikke altid er muligt at få tingene på egne præmisser. At skiftes til at få ordet og rumme hinanden giver erfaring med ansvar, respekt og samarbejde, og viser, at forskellighed kan være en styrke.

Som barn bør man dannes både til demokratiet og det at være et menneske, som fungerer i hverdagen og fællesskaber. Det kræver et nysgerrigt rum med plads til at se værdien af forskellighed. Dannelsen i et barneliv er et vigtigt grundlag for, at børn får mod til livet og mulighed for at bidrage positivt til omverdenen. Dannelse handler ikke kun om individets udvikling, men også om at lære at være menneske sammen med andre – at kunne bidrage, tage ansvar og møde forskellighed med respekt.

Derfor mener DUF:

- At børn skal vokse op i et omsorgsfuldt samfund, som skaber trygge rammer for børns leg, udvikling og dannelse, hvor man mødes af alderssvarende ansvar og indflydelse
- At børn skal høres og inddrages i beslutninger, der vedrører deres liv At der i børnelivet skal være plads til eftertænkning, ro og tid til at være barn – med leg, fantasi, kreativitet og mulighed for at fejle. At der skal være plads til læring, hvor der ikke altid er ét rigtigt svar, og plads til kritisk tænkning og kreativitet.

- At holdningsforskrækkelse skal bekæmpes med nysgerrighed, så der er plads til at tvivle, synes, mene og tro – også i børnehøjde.
- At børn skal lære om børneliv andre steder i verden og præsenteres for kulturel og etnisk diversitet, som en del af vejen til at få et globalt udsyn og klædes på til at navigere i en global verden. Hertil er det vigtigt at sikre meningsfuld formidling af nyheder om verden til børn i børnehøjde.

Skole, uddannelse og fritidsjob

Skole og uddannelse udgør en stor del af børnelivet. Det er i grundskolen, at børn tilbringer størstedelen af hverdagen. Derfor er det også afgørende, at grundskolen er med til at danne rammen om det gode børneliv, så det sikres, at børn mødes i øjenhøjde, og at deres trivsel tages alvorligt. Dette gælder alle børn, herunder særligt for de børn, der står uden for fællesskabet, eller lever med et synligt eller usynligt handicap.

Derfor er det vigtigt, at der i grundskolen er et løbende fokus på at sikre stærke og trygge fællesskaber med plads til alle elever, både inden for og udenfor skolens rammer. Samtidig er der i dag for mange børn og unge, som forlader grundskolen uden i tilstrækkelig grad at kunne læse, skrive og regne. Derfor skal skolen sikre børns faglige fundament og lyst til læring, for at alle børn i fremtiden er motiverede til at tage del i det samfund, de er en del af.

Fritidsjob giver børn erfaring, ansvar og selvtillid – og nogle andre typer af kompetencer, end dem som man tilegner sig i skolen. Derfor kan fritidsjob for mange børn også få stor betydning i udviklingen hen imod ungdomslivet og voksenlivet.

Derfor mener DUF:

- At vores uddannelser skal indrettes, så de tager højde for elevers forskellige forudsætninger og udgangspunkter i livet, så alle børn har de bedste vilkår for at nå deres potentiale.
- At grundskolen skal tilrettelægges, så den rummer alle elever uanset køn, seksualitet, religion, socioøkonomi eller etnicitet.
- At grundskolen i højere grad skal understøtte om elevernes demokratiske dannelse og understøtte demokratiske engagement, i fx elevråd eller gennem undervisningsforløb som Skolevalg.
- At grundskolen skal give mulighed for, at børn har tid til at tage del i fritidslivet udenfor når skoledagen er slut.
- At grundskolen skal sikre at leve op til lovgivningen, der sikrer børnenes reelle medbestemmelse og indflydelse på egen hverdag, herunder planlægningen og gennemførelsen af undervisningen.
- At der bør gøres en særlig indsats for at støtte børn, der er udfordrede i vores skolesystem og som har behov for særlige rammer for at gennemføre skolen (f.eks. børn med handicap, ordblindhed, diagnoser, særlige behov eller andre slagsudfordringer).
- At grundskolen i højere grad bør inddrage praksisfaglige elementer og det praktiske dannelsesideal for at sikre, at alle børn modtager undervisning, der afspejler det samfund man er en del af og med et særligt blik for at tage hensyn til variationer i børns interesse- og læringspræferencer.
- At der skal skrues op for de kommunale fritidsjobs-indsatser med henblik på at hjælpe flere børn og unge under 18 år til at tage et fritidsjob.

Rettigheder

I DUF mener vi, at det er helt afgørende, at børn både kender deres rettigheder og oplever, at rettighederne bliver respekteret. Alt for få børn ved i dag, hvilke rettigheder de har, og hvad de betyder. Det begrænser mulighederne for at opdage og reagere, når rettigheder bliver overtrådt. Som samfund har vi derfor et ansvar for, at alle børn i Danmark får kendskab til rettighederne og til, hvad der kan gøres, hvis rettighederne ikke overholdes.

Flere børn skal kende deres rettigheder, og vi skal sikre, at vi som samfund lever op til og efterlever børns rettigheder. Vi skal arbejde for, at Børnekonventionen bliver en del af dansk lovgivning, så Danmark i højere grad er forpligtet til at overholde den. Det er afgørende, at vi skaber opmærksomhed omkring, hvordan vi som samfund bruger og går til rettigheder.

Samtidig, er det også vigtigt at sikre børns rettigheder, når samfundet udvikler sig i nye retninger. Lige nu, er dette særligt vigtigt i den digitale udvikling, som rummer mange muligheder, men samtidig risikerer at påføre børn negative omkostninger nu og fremadrettet, hvis ikke barnets tarv tages i betragtning i reguleringen og håndteringen af den digitale verden.

Derfor mener DUF:

- At alle børn skal have kendskab til deres rettigheder.
- At børn skal have aktiv medbestemmelse på egen hverdag.
- At alle børn skal have mulighed for og støtte til at indgå i meningsfulde fællesskaber At der skal sikres trygge rammer og hjem for alle børn.
- At der skal være en skarpere opmærksomhed på processerne for at sikre lovgivningen på børnerettighedsområdet.
- At FN's Børnekonvention skal skrives ind i dansk lovgivning.
- At børn skal partshøres i forbindelse med sager, der vedrører dem selv.
- At børns rettigheder er vigtige, særligt når nye områder skal udvikles og reguleres.
- At forretningsmodeller, som tjener penge på børns tid og opmærksomhed i højere grad skal reguleres, så de ikke udnytter børn.
- At det skal være ulovligt at tjene penge på sine børn som forældreinfluencer inden de er fyldt 10 år, da det bl.a. er en krænkelse af børns ret til privatliv. Som 10-årig har børn partsstatus i andre sammenhænge og derfor fremhæves denne alder, som den relevante.

Fritids- og foreningsliv

Fritids – og foreningslivet giver børn mulighed for at udvikle sig i et trygt fællesskab, hvor der er plads til at begå fejl, blive stærkere og øve sig på at bruge sin stemme og indflydelse. Foreningslivet er helt centralt i dannelsen og myndiggørelsen af nye generationer af demokrater. Det skaber værdi for det danske samfund, når respekt for andre, samtalen, åbenhed og nysgerrighed udgør fundamentet for vores demokratiske sindelag.

I fritids- og foreningslivet mødes børn på tværs af sociale skel og danner vigtige relationer. Fritids- og foreningslivet udgør et vigtigt frirum for børn, hvilket øger trivslen, særligt hos de børn, som ikke trives i skolen eller hjemmet.

I dag er vores foreninger påvirkede af den stigende individualisering; og vi tager ofte udgangspunkt i, hvad den enkelte får ud af at være medlem, fremfor hvordan den enkelte bedst kan bidrage til fællesskabet. DUF ser, at der er behov for at styrke de forpligtende fællesskaber med udgangspunkt i fællesskabet og ikke i individet.

Derfor mener DUF:

- At tilgængeligheden til foreningslivet skal øges bl.a. med et øget fokus på den fysiske tilgængelighed for børn med handicap.
- At mangfoldighed er en styrke for foreningslivet. Derfor skal foreningslivet struktureres på en sådan måde at der både er niveauer af engagement, som passer til dem der trives med at fokusere på en enkelt fritidsinteresse, og de der har et bredere interessefelt.
- At børn bliver præsenteret for mangfoldigheden og bredden i foreningslivet, så alle børn kan finde et fællesskab der passer til en.
- At der skal skabes lige muligheder for at børn kan deltage i foreningslivet, uanset hvilken socioøkonomiske, etnisk eller kulturel baggrund man har. Dette kan bl.a. gøres ved brug af fritidspas, samt tilhørende ordninger med støtte.
- At det er vigtigt, at der er tid og plads i hverdagen til at deltage i forenings- og fritidsliv.
- At et godt børneliv indeholder aspekter fra både foreningslivet og det institutionelle fritidsliv, som begge er givende arenaer i børns liv, hvor demokrati praktiseres i børnehøjde, og der faciliteres gode oplevelser for børn i kulturen og naturen.
- At alle børn skal have adgang til et fritids- og klubtilbud af høj pædagogisk kvalitet, herunder er geografisk nærhed, åbningstider og økonomi medvirkende til at skabe adgang.

Børn i udsatte og sårbare positioner

At vokse op i en udsat eller sårbar position kan have mange former. Det kan handle om svære overgange i livet, længere perioder præget af sygdom, indlæggelser eller anbringelser – eller om at blive ramt hårdt, når samfundet står i en krise. Når kriser rammer, er det oftest de børn, der i forvejen er mest udsatte, som bærer den tungeste byrde.

Udsathed findes på tværs af sociale og økonomiske skel. At være barn i en udsat eller sårbar position kan betyde mange ting. Vold og overgreb mod børn er ikke bundet til bestemte grupper i samfundet, men findes på tværs. Samtidig er der børn, som på grund af deres minoritetsbaggrund oplever diskrimination eller eksklusion fra fællesskaber – og det kan udfordre de gode børneliv.

Et samfund, der vil alle børn, skal have blik for, hvordan udsathed kan se forskellig ud – og sikre, at intet barn overlades til sig selv.

Derfor mener DUF:

- At Barnets lov skal efterleves i praksis, så barnets perspektiv og tarv altid er udgangspunktet for lovgivning, retningslinjer og indsatser. At børn skal inddrages og have medbestemmelse i beslutninger, der vedrører dem – f.eks. på anbringelsesområdet.
- At der skal være en ekstra opmærksomhed under kriser på børn, der i forvejen er i en udsat eller sårbar position.
- At vi skal sikre samtalen og opmærksomheden på, at det at være barn i en udsat eller sårbar position går på tværs af det brede samfund og alle sociale klasser.
- At ingen børn skal vokse op i fattigdom.
- At alle børn skal have adgang til og kunne inkluderes i et fritids- og foreningsfællesskab.
- At erfaringerne fra børne- og ungdomsorganisationerne skal bringes med i diskussioner om, hvordan børn får de mest optimale betingelser for at vokse op.
- At samfundets beredskaber og kommunikation i krisesituationer skal tage højde for børn – både så de beskyttes, og så de forstår, hvad der sker.

Relationer

Relationer i børnelivet er helt grundlæggende for et godt børneliv som en vej til at opleve lykke og glæde. Særligt familien spiller en stor rolle, men også venner, kærester, klassefællesskaber, samt voksenrelationer i institutioner og fritidsliv. Alle må tage medansvar for at skabe et meningsfuldt børneliv, samt sende barnet af sted med den rette ballast til at klare hele livet. Derfor er det afgørende, at relationer og fællesskaber på tværs af børnelivet tages alvorligt og det anerkendes, at det er afgørende at børn lærer at fungere i fællesskaber og relationer.

Derfor mener DUF:

- At flere børn skal opleve frivillige, forpligtende fællesskaber, som skaber rammen for gode relationer både mellem voksen og barn, samt blandt børnene selv.
- At der skal være faglighed, tid og plads ifm. de voksenrelationer børn får i de institutioner, som de opholder sig i.
- At der skal være lokale fritids- og foreningstilbud til børn i hele landet.
- At det er vigtigt, at børn oplever gode voksenrelationer i både uddannelse, arbejde- og fritidsliv.
- At børn skal færdes i rammer, der fordrer gode fællesskaber imellem børn, så alle børn kan opleve meningsfulde venskaber.
- At familien skal inddrages som en medspiller i børns udvikling, og ofte som den enhed der præger børn mest.
- At familier som er udsatte, eller på anden måde ude af stand til at sikre trygge rammer for børn, skal have støtte og hjælp fra både offentlige og private aktører.
- At med udgangspunkt i at børn er gode nok uanset hvem de er, skal de have lov til at udforske deres seksualitet og blive hele mennesker som hviler i hvem de er.

